

SANNOLIKHETSLÄRA OCH STATISTIK

FÖRELÄSNING 10

Mattias Villani

**Avdelningen för Statistik och Maskininlärning
Institutionen för datavetenskap
Linköpings universitet**

ÖVERSIKT

- ▶ Bayesiansk inferens
- ▶ Binomialmodell med beta prior
- ▶ Normalmodell med normal prior
- ▶ Multinomialmodell med Dirichlet prior

FREKVENTISTISK INFERENS

- ▶ Hittills på kursen: **frekventistisk inferens**.
 - ▶ **Parametrar θ är fixa** (icke slumpmässiga) storheter.
 - ▶ **Data är slumpvariabler:** $f(X_1, \dots, X_n|\theta)$.
- ▶ Frekventistisk inferens: hur en **metod** beter sig över **upprepade stickprov** från populationen.
- ▶ **Samplingfördelningar** är i fokus. 'Vilka värden kan min estimator förväntas anta för olika stickprov?'
- ▶ **Väntevärderiktighet:** 'min skattningsmetod kommer att vara korrekt i genomsnitt' (sett över alla möjliga stickprov).
- ▶ **Konfidensintervall:** 'min intervallskattningsmetod kommer att täcka det sanna parametervärdet θ i 95% av alla möjliga stickprov från populationen'.
- ▶ **Hypotestest:** 'min testmetod kommer bara att dra fel slutsats i 5% av alla stickprov om nollhypotesen är sann'.

SUBJEKTIVA SANNOLIKHETER

- ▶ Du **vet inte** värdet på en populationsparameter θ . Du är **osäker** om θ . Påståendet $P(\theta \leq 2)$ är meningsfullt.
- ▶ Det är **osäkerheten** som är **relevant**. Om θ är en fix, konstant, storhet eller ej spelar ingen roll.
- ▶ Jag vet inte 10:e decimalen av π . Då kan jag säga

$$P(10 : \text{e decimal av } \pi = 9) = 1/10.$$

- ▶ Det är **min** osäkerhet som spelar roll. Du kanske vet 10:e decimalen av π . För mig är π osäker och jag kan prata om sannolikhetsfördelningen för 10:e decimalen av π .
- ▶ Sannolikheter är ett **subjektivt** mått på personlig **grad av tilltro**.
- ▶ **Bayesiansk statistik** bygger på ett subjektivt sannolikhetsbegrepp.

THOMAS BAYES 1701-1761

SUBJEKTIVITET I VETENSKAPEN!

BAYESIANSK INFERENS

- ▶ Bernoullimodellen: $X_1, \dots, X_n | \theta \sim \text{Bern}(\theta)$. T ex slantsingling.
- ▶ Sannolikheten för krona, θ , är okänd.
- ▶ Innan vi har börjat singla slant beskriver jag min osäkerhet om θ med min **apriorifördelning**: $\pi(\theta)$.
- ▶ **a priori** = **före** (före jag har observerat data).
- ▶ Antag nu att vi har observerat ett antal slantsinglingar: $X_1 = x_1, \dots, X_n = x_n$ (t ex 0, 0, 1, 1, 0).
- ▶ Hur bör vi **uppdatera** vår apriorifördelning med denna datainformation? Hur lär vi oss från data? **Learning**.
- ▶ **Aposteriorifördelning**: $\pi(\theta | x_1, \dots, x_n)$. Posterior = efter (data).
- ▶ Bayesiansk inferens **betingar på observerade data**. $P(\text{Okänt} \mid \text{Känt})$.

BAYES SATS UPPDATERAR PRIOR TILL POSTERIOR

- ▶ Antag att θ bara kan anta värdena: 0.1, 0.2, ..., 0.9 (diskretisering).
- ▶ Kom ihåg: **Bayes sats** för händelser A och B :

$$P(A|B) = \frac{P(B|A)P(A)}{P(B)}$$

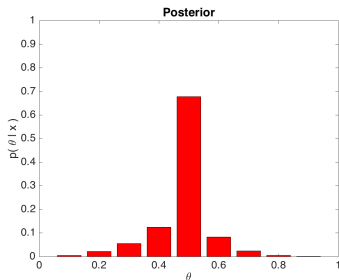
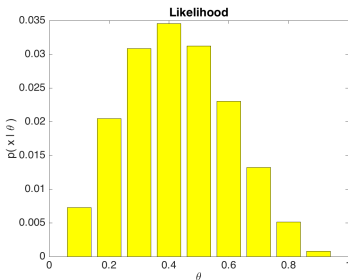
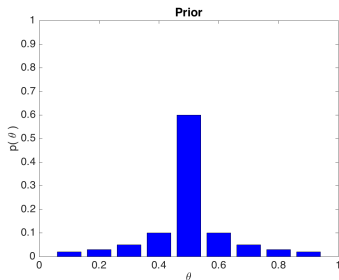
- ▶ Låt t ex $A = \{\theta = 0.1\}$ och $B = \{\mathbf{X} = \mathbf{x}\}$.
- ▶ Bayes sats ger **posteriorfördelningen**:

$$P(\theta = 0.1|\mathbf{x}) = \frac{P(\mathbf{x}|\theta = 0.1)P(\theta = 0.1)}{P(\mathbf{x})}$$

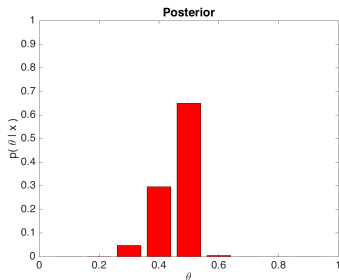
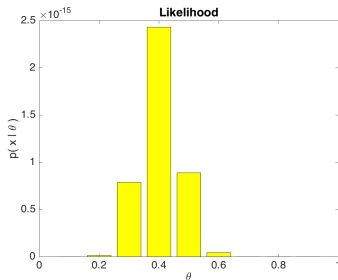
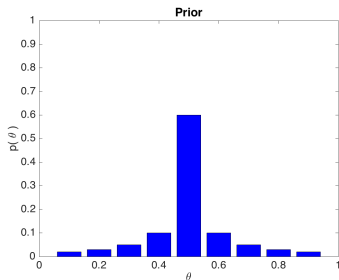
där satsen om total sannolikhet ger

$$P(\mathbf{x}) = P(\mathbf{x}|\theta = 0.1)P(\theta = 0.1) + \dots + P(\mathbf{x}|\theta = 0.9)P(\theta = 0.9)$$

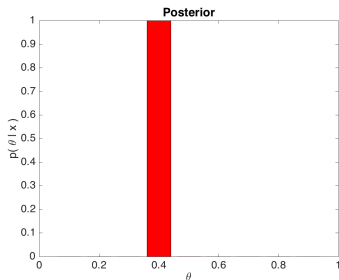
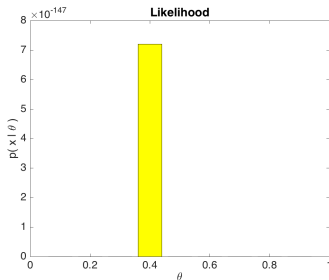
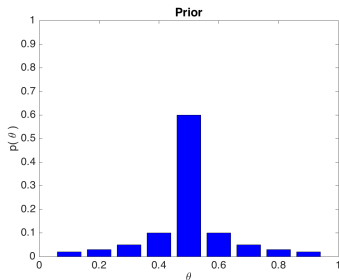
BERNOULLIMODELL - S=2, F=3

BERNOULLIMODELL - $s=20$, $F=30$

BERNOULLIMODELL - $s=200$, $F=300$

BAYES SATS FÖR KONTINERLIGA VARIABLER

- ▶ Diskretisering $\theta \in \{\theta_1, \theta_2, \dots, \theta_K\}$

$$P(\theta = \theta_i | \mathbf{x}) = \frac{P(\mathbf{x} | \theta = \theta_i) P(\theta = \theta_i)}{\sum_{j=1}^K P(\mathbf{x} | \theta = \theta_j) P(\theta = \theta_j)}$$

- ▶ Finare och finare grid ($\theta_{i+1} - \theta_i \rightarrow 0$) ger

$$f(\theta | \mathbf{x}) = \frac{P(\mathbf{x} | \theta) f(\theta)}{\int P(\mathbf{x} | \theta) f(\theta) d\theta},$$

- ▶ **Bayes sats** för **kontinuerlig** parameter θ

$$\pi(\theta | \mathbf{x}) = \frac{f(\mathbf{x} | \theta) \pi(\theta)}{\int f(\mathbf{x} | \theta) \pi(\theta) d\theta}$$

- ▶ **Prior:** $\pi(\theta)$
- ▶ **Likelihood:** $f(\mathbf{x} | \theta)$
- ▶ **Posterior:** $\pi(\theta | \mathbf{x})$

SUBJEKTIVITET OCH OBJEKTIVITET

- ▶ $\pi(\theta)$ är en **subjektiv** fördelning som varierar från person till person baserat på erfarenhet etc.
- ▶ **Hur vi lär oss från data**, dvs uppdaterar från prior till posterior, bestäms av Bayes sats.
- ▶ **Uppdateringsmekanismen är objektiv** (matematik).
- ▶ Resultat: när $n \rightarrow \infty$ (**stora datamängder**) kommer alla personers posteriors att konvergera till samma fördelning. Objektivitet genom **subjektivt konsensus**.
- ▶ Vid rapportering av resultat kan man använda **icke-informativa apriorifördelningar** (dvs svag information) eller priorinformation som är lättförståelig.
- ▶ Machine learning: mycket vanligt med aprioriinformation av typen: 'Jag tror att den okända funktionen är **mjuk**, men jag vet inte mycket mer om den exakta funktionsformen'.

BERNOULLI MED BETA PRIOR

- ▶ Bernoullimodellen: $X_1, \dots, X_n | \theta \sim \text{Bern}(\theta)$. **Likelihood:** $\theta^s (1 - \theta)^f$.
- ▶ $\theta \in [0, 1]$. Lämplig **prior:** $\theta \sim \text{Beta}(\alpha, \beta)$:

$$\pi(\theta) = \frac{1}{B(\alpha, \beta)} \theta^{\alpha-1} \theta^{\beta-1}$$

- ▶ **Posterior**

$$\begin{aligned} \pi(\theta | \mathbf{x}) &= \frac{f(\mathbf{x} | \theta) \pi(\theta)}{\int f(\mathbf{x} | \theta) \pi(\theta) d\theta} = \frac{\theta^s (1 - \theta)^f \frac{1}{B(\alpha, \beta)} \theta^{\alpha-1} \theta^{\beta-1}}{\int \theta^s (1 - \theta)^f \frac{1}{B(\alpha, \beta)} \theta^{\alpha-1} \theta^{\beta-1} d\theta} \\ &= \frac{\theta^{\alpha+s-1} (1 - \theta)^{\beta+f-1}}{\int \theta^{\alpha+s-1} (1 - \theta)^{\beta+f-1} d\theta} = c \cdot \theta^{\alpha+s-1} (1 - \theta)^{\beta+f-1} \end{aligned}$$

där $c = 1 / \int \theta^{\alpha+s-1} (1 - \theta)^{\beta+f-1} d\theta$ är en konstant (beror inte på θ).

- ▶ En täthet på formen $c \cdot \theta^{\alpha+s-1} (1 - \theta)^{\beta+f-1}$ känns igen som en $\text{Beta}(\alpha + s, \beta + f)$:

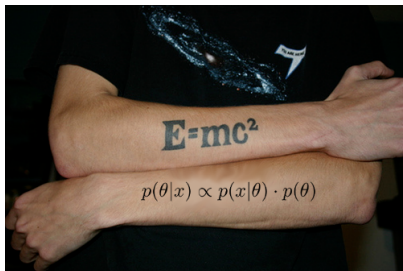
$$\pi(\theta | \mathbf{x}) = \frac{1}{B(\alpha + s, \beta + f)} \theta^{(\alpha+s)-1} \theta^{(\beta+f)-1}.$$

BAYES SATS PÅ PROPORTIONELL FORM

- ▶ Notera att vi aldrig behövde räkna ut nämnaren i Bayes sats:
 $\int f(\mathbf{x}|\theta)\pi(\theta)d\theta$. Vi kände igen Beta-fördelningen ändå.
- ▶ Tätheter måste integrera till ett. Proportionalitetskonstanter kan vi "strunta i".
- ▶ Enklare form av Bayes sats:

$$\pi(\theta|\mathbf{x}) \propto f(\mathbf{x}|\theta)\pi(\theta)$$

$$\text{Posterior} \propto \text{Likelihood} \times \text{Prior}$$

BERNOULLI-EXEMPEL: SPAM

- ▶ George har gått igenom 4601 e-mail (elbrev). 1813 av dessa var spam.

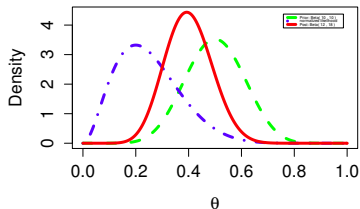
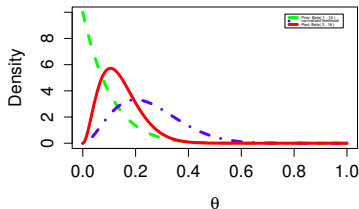
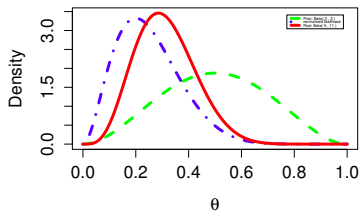
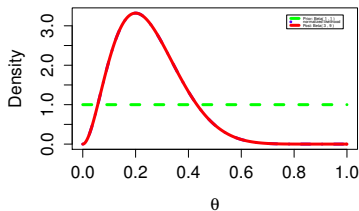
- ▶ **Modell:** Låt $x_i = 1$ om det i:te elbrevet var spam. Antag $x_i | \theta \stackrel{iid}{\sim} \text{Bernoulli}(\theta)$

- ▶ **Prior:** $\theta \sim \text{Beta}(\alpha, \beta)$.

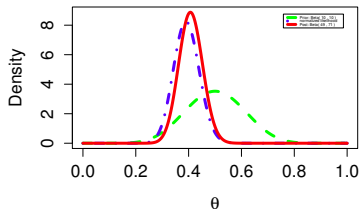
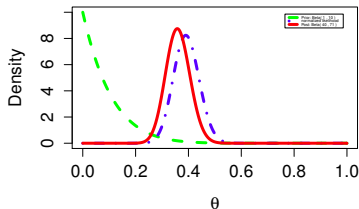
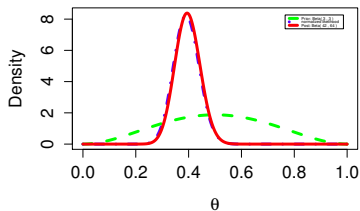
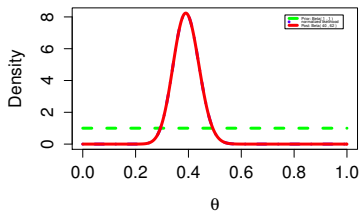
- ▶ **Posterior**

$$\theta | \mathbf{x} \sim \text{Beta}(\alpha + 1813, \beta + 2788)$$

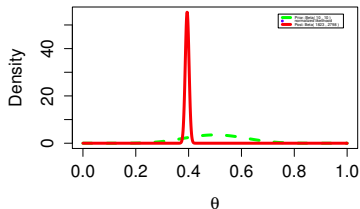
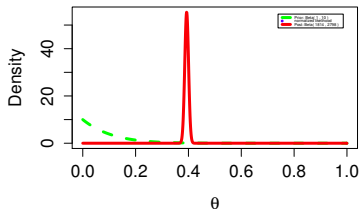
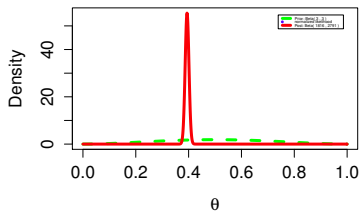
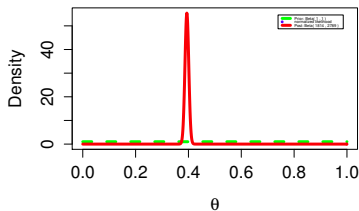
SPAM DATA (N=10): FYRA OLIKA PRIORS

SPAM DATA (N=100): FYRA OLIKA PRIORS

SPAM DATA (N=4601): FYRA OLIKA PRIORS

NORMAL DATA, KÄND VARIANS - NORMAL PRIOR

► **Modell:** $X_1, \dots, X_n \stackrel{iid}{\sim} N(\theta, \sigma^2)$, σ^2 känt.

► **Prior**

$$\theta \sim N(\mu, \tau^2)$$

► **Posterior**

$$\begin{aligned} p(\theta | x_1, \dots, x_n) &\propto p(x_1, \dots, x_n | \theta, \sigma^2) p(\theta) \\ &\propto N(\theta | \mu_x, \tau_x^2), \end{aligned}$$

där

$$\frac{1}{\tau_x^2} = \frac{n}{\sigma^2} + \frac{1}{\tau^2},$$

$$\mu_x = w\bar{x} + (1 - w)\mu,$$

och

$$w = \frac{\frac{n}{\sigma^2}}{\frac{n}{\sigma^2} + \frac{1}{\tau^2}}.$$

► Se Baron s. 344 för en härledning.

NORMAL DATA, KÄND VARIANS - NORMAL PRIOR

$$\theta \sim N(\mu, \tau^2) \xrightarrow{x_1, \dots, x_n} \theta | \mathbf{x} \sim N(\mu_x, \tau_x^2).$$

Posterior precision = Data precision + Prior precision

Posterior väntevärde =

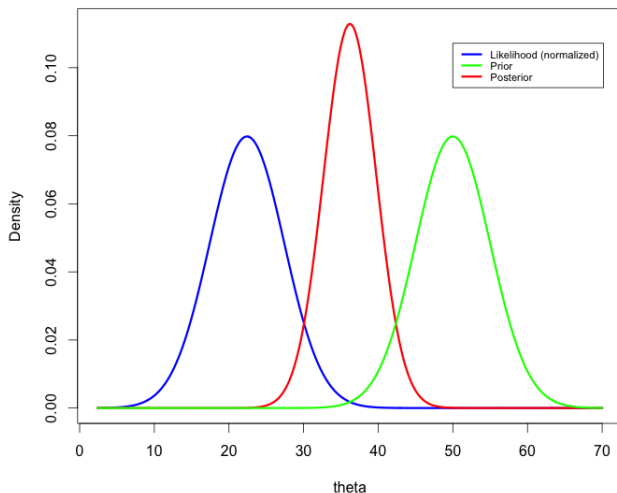
$$\frac{\text{Data precision}}{\text{Posterior precision}} (\text{Data medelvärde}) + \frac{\text{Prior precision}}{\text{Posterior precision}} (\text{Prior väntevärde})$$

NEDLADDNINGSHASTIGHETER

- ▶ Data: $x = (22.42, 34.01, 35.04, 38.74, 25.15)$.
- ▶ Modell: $X_1, \dots, X_5 \sim N(\theta, \sigma^2)$.
- ▶ Antag $\sigma = 5$ (mätningar kan variera ± 10 MBit med 95% sannolikhet)
- ▶ Min prior: $\theta \sim N(50, 5^2)$.

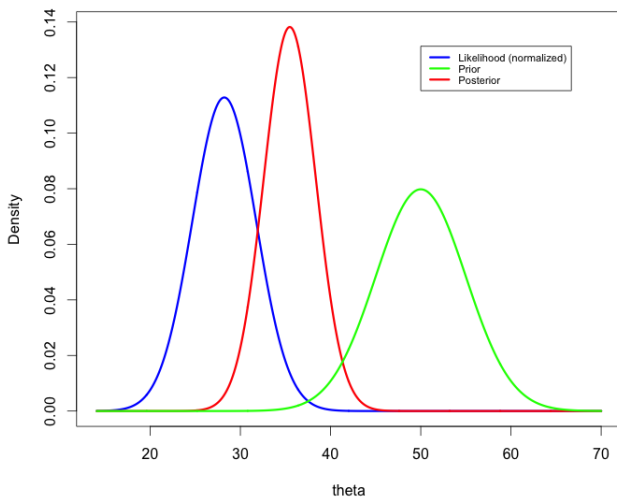
NEDLADDNINGSHASTIGHETER N=1

Download speed data: $x=(22.42)$

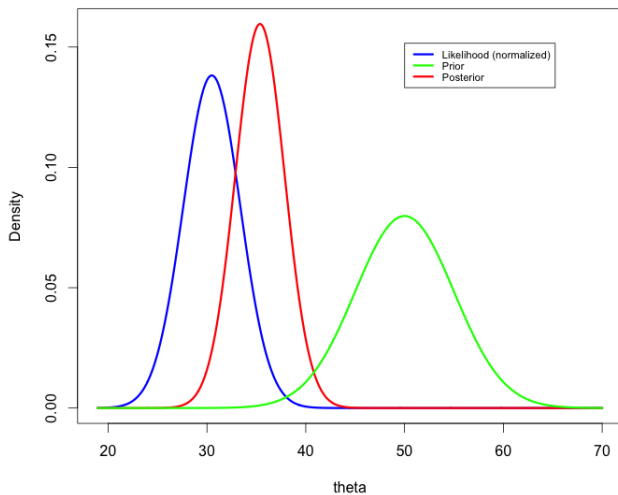
NEDLADDNINGSHASTIGHETER N=2

Download speed data: $x=(22.42, 34.01)$

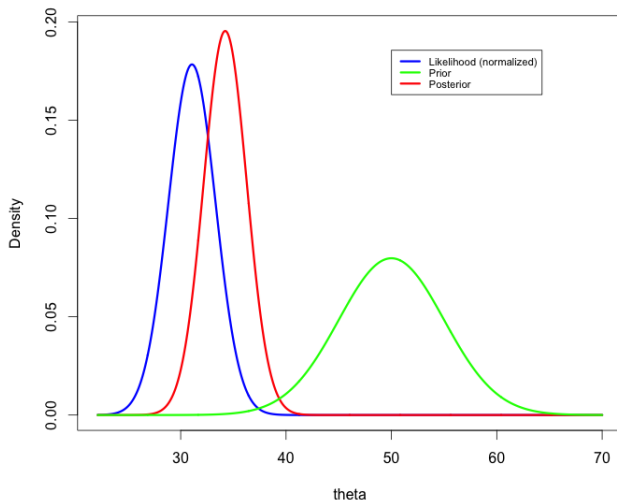
NEDLADDNINGSHASTIGHETER $N=3$

Download speed data: $x=(22.42, 34.01, 35.04)$

NEDLADDNINGSHASTIGHETER N=5

Download speed data: $x=(22.42, 34.01, 35.04, 38.74, 25.15)$

MULTINOMIAL MODELL MED DIRICHLET PRIOR

- ▶ *Data*: $y = (y_1, \dots, y_K)$. y_k = antalet obs i den k :te klassen.
- ▶ Exempel: $K = 8$, y_k antal som röstar på parti k i en valundersökning med $n = \sum_{k=1}^K y_k$ tillfrågade personer.
- ▶ **Multinomial modell**:

$$p(y|\theta) \propto \prod_{k=1}^K \theta_k^{y_k}, \text{ where } \sum_{k=1}^K \theta_k = 1.$$

- ▶ **Konjugerad prior**: $\text{Dirichlet}(\alpha_1, \dots, \alpha_K)$

$$p(\theta) \propto \prod_{j=1}^K \theta_j^{\alpha_j - 1}.$$

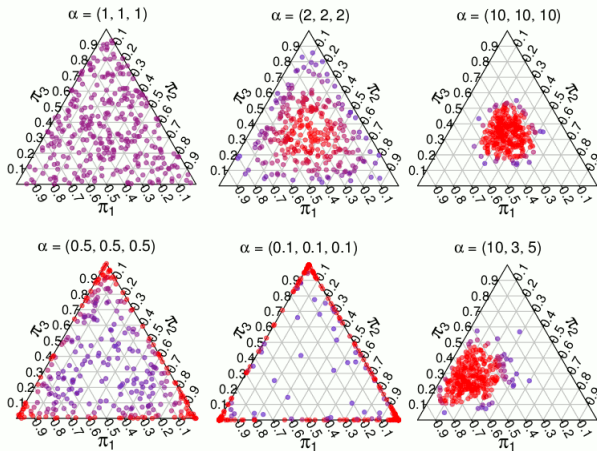
- ▶ **Väntevärde och varians** för $\theta = (\theta_1, \dots, \theta_K)' \sim \text{Dirichlet}(\alpha_1, \dots, \alpha_K)$

$$\mathbb{E}(\theta_k) = \frac{\alpha_k}{\sum_{j=1}^K \alpha_j}$$

- ▶ Variansen minskar för större α -värden. **Icke-informativ** prior har små värden, t ex $\alpha_k = 1$ för alla k .

DIRICHLETFÖRDELNINGEN

Draws from a 3-dimensional Dirichlet with different α

MULTINOMIAL MODEL WITH DIRICHLET PRIOR

► *Uppdatering från prior till posterior:*

Modell: $y = (y_1, \dots, y_K) \sim \text{Multin}(n; \theta_1, \dots, \theta_K)$

Prior : $\theta = (\theta_1, \dots, \theta_K) \sim \text{Dirichlet}(\alpha_1, \dots, \alpha_K)$

Posterior : $\theta|y \sim \text{Dirichlet}(\alpha_1 + y_1, \dots, \alpha_K + y_K)$.

► **Simulering** från en Dirichlet-fördelning:

- Slumpa $x_1 \sim \text{Gamma}(\alpha_1, 1), \dots, x_K \sim \text{Gamma}(\alpha_K, 1)$.
- Beräkna $y_k = x_k / (\sum_{j=1}^K x_j)$.
- $y = (y_1, \dots, y_K)$ är nu en slumpvektor från $\text{Dirichlet}(\alpha_1, \dots, \alpha_K)$ -fördelningen.

EXEMPEL: MARKNADSANDELAR

- ▶ En undersökning bland 513 smartphone-ägare gav:
 - ▶ 180 föredrar en iPhone
 - ▶ 230 föredrar en Androidtelefon
 - ▶ 62 föredrar en Blackberrytelefon
 - ▶ 41 föredrar något annat märke
- ▶ Tidigare undersökning: iPhone 30%, Android 30%, Blackberry 20% och Annat 20%.
- ▶ $P(\text{Android har störst marknadsandel} \mid \text{Data})$
- ▶ Prior: $\alpha_1 = 15, \alpha_2 = 15, \alpha_3 = 10$ och $\alpha_4 = 10$ (prior info motsvarar en undersökning med 50 svarande)
- ▶ Posterior: $(\theta_1, \theta_2, \theta_3, \theta_4) \mid \mathbf{y} \sim \text{Dirichlet}(195, 245, 72, 51)$

R KOD FÖR MARKNADSANDELAR

```
# Setting up data and prior
y <- c(180,230,62,41) # The cell phone survey data (K=4)
alpha <- c(15,15,10,10) # Dirichlet prior hyperparameters
nIter <- 1000 # Number of posterior draws

# Defining a function that simulates from a Dirichlet distribution
SimDirichlet <- function(nIter, param){
  nCat <- length(param)
  thetaDraws <- as.data.frame(matrix(NA, nIter, nCat)) # Storage.
  for (j in 1:nCat){
    thetaDraws[,j] <- rgamma(nIter,param[j],1)
  }
  for (i in 1:nIter){
    thetaDraws[i,] = thetaDraws[i,]/sum(thetaDraws[i,])
  }
  return(thetaDraws)
}

# Posterior sampling from Dirichlet posterior
thetaDraws <- SimDirichlet(nIter,y + alpha)
```

R KOD FÖR MARKNADSANDELAR

```
# Posterior mean and standard deviation of Androids share (in %)
message(mean(100*thetaDraws[,2]))

## 43.4434717783303

message(sd(100*thetaDraws[,2]))

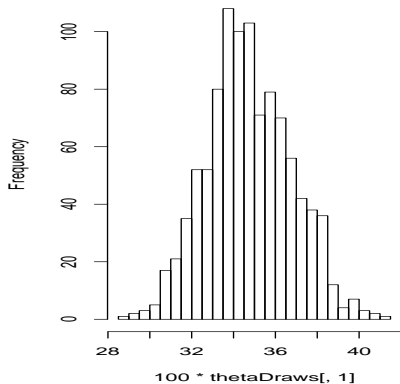
## 2.11107456586701

# Computing the posterior probability that Android is the largest
PrAndroidLargest <- sum(thetaDraws[,2] > max(thetaDraws[,c(1,3,4)]))/nIter
message(paste('Pr(Android has the largest market share) = ', PrAndroidLargest))

## Pr(Android has the largest market share) = 0.838
```


R CODE FOR MARKET SHARE EXAMPLE, CONT

iPhone market share (%)

Android market share (%)

